

Probiotyki korzyści i wady

Dr hab. Andrea Horvath

Klinika Pediatrii, WUM

Probiotyki, czyli żywe drobnoustroje, które podane w odpowiednich ilościach wywierają korzystne działanie na organizm gospodarza – zdobyły we współczesnej medycynie ogromne zainteresowanie. Skuteczność i bezpieczeństwo ich stosowania w różnych schorzeniach zostały potwierdzone w badaniach naukowych, ale efekt ten jest ściśle szczepozależny i nie można ekstrapolować pozytywnych wyników jednego probiotyku na inny.

Zastosowanie kliniczne probiotyków obejmuje m.in. wpływ na prewencję biegunki poantybiotykowej wywołanej zakażeniem *Clostridioides* (dawniej *Clostridium*) u dzieci i dorosłych (*Saccharomyces cerevisiae* (*boulardii*)); zapobieganie martwiczemu zapaleniu jelit NEC u wcześniaków (stosowanie 13 wybranych probiotyków pojedynczo lub w kombinacjach; w Polsce dostępne są 2: *L. rhamnosus* GG ATCC 57103 oraz *L. reuteri* DSM 17938); skracanie biegunki infekcyjnej i poantybiotykowej (m.in. *L. rhamnosus* GG i *Saccharomyces cerevisiae*); wpływ na zmniejszenie nasilenia objawów w zaburzeniach czynnościowych przewodu pokarmowego (jednak dane są ograniczone i brak aktualnych rekomendacji odnośnie ich rutynowego stosowania). Podejmowano także próby prewencji w alergii, atopowym zapaleniu skóry, chorobach infekcyjnych układu oddechowego u dzieci czy leczenia nieswoistych zapaleń jelit u dzieci i dorosłych (zlecane w pouchitis – kombinacja 8 szczepów: *L. paracasei* DSM 24733, *L. plantarum* DSM 24 730, *L. acidophilus* DSM 24735, *L. delbrueckii* subsp. *bulgaricus* DSM 24734, *B. longum* DSM 24736, *B. infantis* DSM 24737, *B. breve* DSM 24732, *S. thermophilus* DSM 247 – dostępna w Polsce)

Pomimo tych oczywistych korzyści, istnieją również zagrożenia związane ze stosowaniem probiotyków. FDA wydała ostrzeżenie dotyczące stosowania probiotyków u wcześniaków w szpitalach – po ostatnio opisanym przypadku sepsy u wcześniaka, który rozwinął zakażenie w trakcie suplementacji probiotykiem *B. longum* subsp. *infantis* EVC001 z olejem MCT. Wcześniej opisano również przypadki, gdzie suplementacja probiotyków mogła przyczynić się do wystąpienia sepsy u pacjentów z niewydolnością wielonarządową czy w trakcie immunosupresji; a u chorych z ostrym zapaleniem trzustki udowodniono zwiększenie ryzyka śmiertelności.

Podsumowując, chociaż niektóre efekty kliniczne probiotyków są dobrze udokumentowane i rekomendowane np. w prewencji biegunki poantybiotykowej czy ostrej biegunce infekcyjnej, w innych stanach klinicznych niezbędne są dalsze badania. Jednak agresywny marketing i brak regulacji prawnych mogą powodować zagrożenia, zwłaszcza wśród osób z upośledzoną odpornością czy u wcześniaków.